

Pojken som reste till Amerika

Jag heter Valfrid Laurentius, jag vill berätta om dagen då jag lämnade allt bakom mig.

Det var på vintern. Jag bodde med min mamma och min bror. Vi var fattiga och hon jobbade mycket så vi träffades nästan aldrig. Det var svårt att klara sig på vintern. För vi hade nästan ingen mat och det var väldigt kallt inomhus.

Min bror Axel var flera år äldre än jag och han var min bästa vän. Vi gick inte i skolan, fast vi egentligen borde ha gjort det. För det mesta försökte vi bara klara oss. Äta det vi kunde få tag på, värma oss och tjäna lite pengar genom att springa ärenden åt butiksägarna.

Sen kom sommaren. Åhh, den kom som en varm kram. Vi sprang längst gatorna i våra grå sommarskjortor. Men både jag och min bror visste att vintern skulle komma tillbaka. För vintern, den kommer varje år.

Den sommaren umgicks vi mindre, för Axel hade börjat jobba vid kajen med att bära lådor på och av skeppen. Jag var fortfarande för liten för det. "På kajen måste man vara stark och dina armar är ju som pinnar", sa min bror. "De skulle gå av på mitten".

När han jobbade var jag väldigt ensam. Därför höll jag mig i närheten av kajen. Ibland tittade jag på de stora skeppen som låg där. Ibland satt jag bakom en låda och smygtittade på min bror när han jobbade.

En morgon smög jag efter som vanligt, utan att han såg mig. Men på promenaden svängde han plötsligt in på en annan gata. Det är inte vägen till kajen, tänkte jag, och följde efter.

Jag förstod snart vart han var på väg. Till Sjömanshuset i Gaffelgränd. Dit gick man om man skulle bli sjöman, om man skulle åka iväg med ett skepp och jobba på havet. Jag gömde mig utanför tills han kom ut igen. Sen följde jag efter honom ner till kajen där han stannade vid ett av skeppen. Det var ett stort segelfartyg, som jag visste seglade fram och tillbaka till Amerika.

Jag gömde mig bakom en stor trälåda och tittade fram. Min bror tog upp ett papper ur fickan och visade för mannen som stod på kajen.

Hur länge skulle han vara borta? Skulle han någonsin komma tillbaka?

Jag ville inte vara utan min bror. Så jag lyfte på locket till trälådan. Jag hoppade i och drog för locket. Det blev helt mörkt, och jag kände att jag låg bland en massa potatis.

Sen var det någon som lyfte den. Lådan guppade och ställdes sen ner med en duns. Jag förstod att jag var ombord på båten, men jag kunde inte gå ut än. Inte förrän vi lämnat hamnen. Det kurrade i magen, så jag tog en rå potatis och åt den som ett äpple. Sen åt jag en till. Sen fick jag ont i magen.

Jag måste ha somnat, för plötsligt vaknade jag av att någon ropade: "Det ligger en pojke bland potatisen!"

Det var en tjock man med skägg som skrek. Han lyfte upp mig ur lådan och satte ner mig på skeppets golv. "Jag hörde hur han snarkade," sa den skäggiga gubben till kaptenen som stod bredvid. Han hade vit mössa och fin kavaj på sig.

Jag förklarade att jag hade följt efter min bror. Kaptenen frågade vad min bror hette. Jag svarade Axel.

Han tog med mig till min bror, som stod och svabbade däck med en mopp. Han vände sig om när jag ropade hans namn. "Axel!"

Kaptenen sa till oss att det var försent att åka tillbaka. "Axel, du får ta hand om din bror tills vi är framme" sa han.

Min bror var arg för att jag smugit på båten. När kapten hade gått lugnade Axel ner sig. Han förklarade att han inte tänkt komma tillbaka till Stockholm. Han hade lämnat ett brev under min kudde. Där förklarade han att han skulle till Amerika och att jag skulle följa efter så fort jag blivit lite äldre.

Han var rädd att vi inte skulle ha klarat en vinter till hemma i Stockholm. Det var bättre att jag fick äta. Istället för att vi skulle dela på maten där hemma. Han sa att han ändå var glad att jag smugit på båten. Men han var också ledsen över att vi inte hade sagt hejdå till mamma.

Jag sa att hon säkert skulle hitta brevet, och förstå vart vi tagit vägen. Sen kramades vi.

Fiskmåsarerna skrånade. Seglen var fulla av vind. Jag såg bara vatten i alla riktningar. Nu var vi verkligen på havet. Resan tog lång tid och vi jobbade oftast med att skrubba däcket. På båten fanns också andra svenskar på väg till Amerika. Vi åt torkat kött och hårt bröd till lunch. Och potatis. Varje dag potatis.

Efter många månader såg vi plötsligt land. Och något annat också. Det såg ut som en jättstor människa långt bort vid horisonten. När vi kom närmare såg jag att det var den stora statyn som står i New York, Frihetsgudinnan. Vi var framme.

Jag och min bror klev av båten i en helt ny stad. Husen var höga och på gatorna åkte häst och vagn. Det var människor överallt och de pratade ett språk som vi inte förstod.

De första dagarna var vi i ett stort hus tillsammans med andra personer som också kommit med fartyg. Vi fick skriva våra namn i en stor bok och plötsligt bodde vi i Amerika.

Allt kändes så främmande i den nya staden. Det var nästan lite läskigt. Men det var varmare inomhus här, och det fanns mer mat. Det kändes tryggt. Dessutom fick vi hjälp av de andra svenskarna vi träffat på båten.

Sex år senare visade det sig att jag hade haft rätt om brevet. Mamma hade hittat det. För en dag stod hon där utanför vår dörr. Äntligen fick jag krama mamma igen. Vi var en familj igen.

Det var spännande att resa över havet. Och jag minns det så väl. Men jag minns inte vilken tid det var. Därför behöver jag din hjälp att hitta hem. Att hitta rätt i tiden! Titta på tidslinjen och se om du kan hitta några ledtrådar till var jag hör hemma.